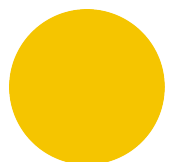

PIHAREPP

kielet ulkona

Pihan aakkoset
Sanoja ruudukossa
Salakirjoitusta
Aakkosviesti
Sanaleikki
Aakkoslakana
Aasta ööhön
Mikä minä olen?
Salaiset kuvat
Vastaus vierii lakanalla

Pihan aakkoset AI, YM, kielet
pareittain

puukirjaimet, valkoiset alustat, (munakennoja)

Tutustutaan kirjaimen ja äänteen vastaavuuteen ja maistellaan sanoja.

Jokainen pari saa muutaman kirjaimen ja tehtävänä on etsiä pihalta niiden äänteellä alkavat sanat. Esimerkiksi H niin kuin hiekka tai V niin kuin varjo. Muutaman minuutin päästä käydään läpi pihan aakkoset aakkosjärjestyksessä. Vuorossa oleva pari esittelee kirjaimen paikassa tai tavalla, josta kirjaimella alkava sana käy ilmi. Muut koettavat arvata, mikä kirjaimella alkava asia on kyseessä.

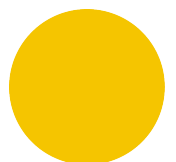
Koko ryhmän sijaan suoritettu kirjaintehtävä voidaan käydä läpi myös toisen tehtävän valmiiksi saaneen parin kanssa, siten että parit koettavat arvata toistensa sanat.

Sekoitetaan ja jaetaan kirjaimet uudelleen ja koetetaan keksiä uudet pihan aakkoset.

Toinen vaihtoehto on, että äänteellä alkavat asiat etsitään konkreettisesti luonnon esineinä ja kootaan aakkosjärjestykseen alustoille. Kirjaimet jaetaan pareille tai alustajonoon, jolloin kaikki saavat etsiä kaikkia aakkosia. Munakennot ovat hyviä keräysastioita, niihin kerätessä löydöt pysyvät sopivan pieninä.

Lähde: Att lärä in svenska ute ja Luokasta luontoon

Sanoja ruudukossa

LI, AI, kielet

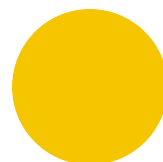
kaksi ryhmää

puiset aakkoset

Piirretään kepillä hiekkaan tai liidulla asfaltille ruudukko ja asetellaan jokaiseen ruutuun yksi kirjain.

- 1) Harjoitellaan kirjaimia vastaavia äännteitä siten, että yksi oppilas kerrallaan hyppelee ruudusta toiseen esimerkiksi viisi hyppyä ja toiset toistavat ääneen kirjainta vastaavan äänteen.
- 2) Oppilaat saavat miettiä ruudukon äärellä tietyn mittaisia sanoja tietystä aiheesta (esimerkiksi etunimet, pihalla näkyvät asiat). Yksi oppilas vuorollaan hyppii miettimänsä sanan ruudukossa ja toiset arvaavat, mistä sanasta on kyse. Jos kirjainten välimatkat ovat pitkät, tarkoitettu ruutu merkitään tasajalkahypyllä ja muihin ruutuihin voi astua yhdellä jalalla.
- 3) Muilla kielillä hyppimiseen voi opettaja antaa sanat. Toiset koettavat ensin lausua sanat ja sitten miettiä mitä sana tarkoittaa.

Salakirjoitusta AI, MA, YM
pareittain
*puiset kirjaimet, valkoiset
alustat*

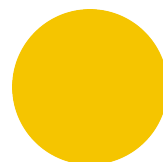

Koodausta ja ongelmanratkomista luonnonesineillä

Kullekin parille jaetaan muutamia puukirjaimia yleisimpien kirjainten joukosta ja kaksi valkoista alustaa. Parit etsivät ensin toiselle alustalle kirjainten viereen niillä alkavat luonnonesineet.

Kaikki kirjainalustat laitetaan maahan vierekkäin ja kierretään katsomassa eri kirjaimille luonnosta löydettyjä symboleja. Samalle kirjaimelle voi olla useita vaihtoehtoja.

Muodostetaan toiselle alustalle näitä keksittyjä kirjainmerkkejä käyttäen pihan materiaaleista sana-arvoituksia tai lyhyitä viestejä. Parit vastavuoroisesti koettavat ratkaista toistensa salakirjoitukset.

Aakkosviesti AI, kielet, LI

3-5 ryhmää

*puiset kirjaimet, valkoiset liinat,
matokudenaru/lakana*

Liikunnallinen sanojenmuodostamispeli:

Puiset aakkoset levitetään narulla rajatulle alueelle tai isolle lakanalle keskelle leikkialuetta. Kullakin on ryhmällä on sopivan matkan päässä oma kotipesänsä ja valkoiset liinat.

Yksi joka ryhmästä vuorollaan saa hakea yhteiseltä alueelta ryhmän alustalle puukirjaimen annettujen ohjeiden mukaan:

Esimerkiksi: "Hae vokaali, ... konsonantti, ... etunimesi kirjain, ... sukunimesi kirjain!"

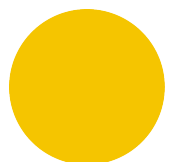
Ohje voi olla myös: "Vaihda yksi aiemmin haettu kirjain alustalla olevaan!"

Kun kirjaimet on jaettu tasan ryhmille, ryhmän tehtävänä on koettaa muodostaa saaduilla kirjaimilla mahdollisimman monta sanaa, mahdollisimman pitkä sana tai lyhyt lause. Voidaan sopia, että kirjaimia saa käyttää monta kertaa, jolloin sanat pitää panna muistiin.

Palautetaan yli jääneet kirjaimet yhteiselle alustalle, josta muuta ryhmät voivat hakea yhden kirjaimen kerrallaan. Ryhmä saa luvan yhteen tai kahteen lisäkirjaimeen, jotka muodostetaan esimerkiksi risuista.

Lähde: Att lärä in svenska ute

Sanaleikki AI, kielet, LI
yhtä suurissa pienryhmissä
puiset kirjaimet, valkoiset liinat

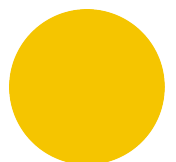

Ryhmäyttävässä sanaleikissä aakkoset asetellaan isolle lakanalle keskelle leikkialuetta, jonka laidalla kullakin on ryhmällä on oma kotipesänsä ja valkoiset liinat.

Leikin alkaessa joku ryhmästä hakee lakanalta ryhmän alustalle yhden kirjaimen ja sanoo sillä alkavan sanan. Seuraava keksii sanan, joka alkaa samalla kirjaimella, johon edellinen sana päättyi. Esimerkiksi H-kirjaimen hakija sanoo "hiekkä", seuraava "asfaltti", sitä seuraava "ihminen" jne. Toiset toistavat sanan innostuneesti. Yhden kierroksen jälkeen, eli kun ryhmästä jokainen on vuorotellen keksinyt sanan, ryhmä saa hakea lakanalta uuden kirjaimen, jolla seuraava sanakierros alkaa. Jos menossa olevalla kirjaimella alkavaa sanaa ei millään keksitä, palataan edelliseen kirjaimeen.

Sallittujen sanojen aihepiirin tai sanaluokan voi rajata, esimerkiksi syksy tai adjektiivit, tai jokin käsittelyssä ollut teema. Voidaan sopia, että sanaleikin sanojen on oltava leikkipaikassa jollain aistilla havaittavissa tai päinvastoin, ettei mainittu asia saa olla näkyvissä. Kun leikitään vieraalla kielellä, näkyvät tai muuten aistittavissa olevat asiat ovat hyvä raja.

Kun kaikki kirjaimet on haettu, ryhmän tehtävänä on koettaa tehdä kirjaimistaan aiheeseen sopiva sana. Voidaan myös muistella kaikki keksityt sanat.

Aakkoslakana YM, AI, kielet

3-5 oppilaan pienryhmissä

aakkosliinat, keräilyyn munakkenoja

Nimeämistehtävä tutustuttaa pihan luonnon yksityiskohtiin. Sopii monimuotoisuuden kartoittamiseen ja luonnoltaan erilaisten paikkojen vertailuun, esimerkiksi yksi ryhmä etsii hiekkakentällä, toinen nurmikolla, kolmas metsänreunassa.

Ryhmä koettaa löytää mahdollisimman moneen aakkoslakanan kirjainruutuun luonnonesineen kullakin alkukirjaimella. Kaikkien ryhmäläisten tulee hyväksyä sana, jota tarkoitetaan. Jos kirjaimella alkavaa esinettä tai havaintoa ei voi siirtää ruudulle, ratkaistuun kirjainruutuun voi laittaa merkiksi vaikka kiven. Sopimuksen mukaan kerätä voi myös aineettomia luontohavaintoja tai ominaisuuksia eli adjektiiveja.

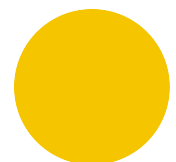
Tehtävän purkamiseen on varattava aikaa. Ryhmien löydöt voi käydä läpi kirjain kerrallaan, esitellä joka ryhmältä hyviä löytöjä tai vertailla eri alueilta löytyneiden aakkosesineiden määrää.

Huomioidaan synonyymit ja lajinitimet. Mietitään, mikä vaikuttaa löydettyjen kirjainten määrään: Hyvä luonnon- ja lajituntemus, kekseliäisyys ja alueen monimuotoisuus.

Tehtävää voi jatkaa luokittelemalla aakkoslakanan esineitä eri ryhmiin: elottomat/elolliset/peräisin puusta/ruohovartisen kasvin osat/maatuvat/ luonnossa hyvin hitaasti hajoavat.

Lähde: Att lärä in svenska ute

Aasta Ööhön AI, LI

kaksi ryhmää
aakkoslakanat, nopat

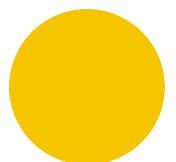
Ryhmien välinen sanojenkeksimiskilpailu aakkosjärjestyksessä. Ryhmät asettuvat kentälle riveihin vastakkain noin kymmenen metrin päähän toisistaan. Kummallakin ryhmällä on edessään oma aakkoslakana ja pelimerkki sekä noppa.

Joukkueet heittävät vuorollaan noppaa ja siirtävät pelimerkkiään lakanalla nopan luvun mukaan A:sta alkaen (1=A). Kun kirjain on arvottu noppaa heittämällä, pelin johtaja huutaa sen ääneen.

Ryhmän tehtävänä on mahdollisimman nopeasti muodostaa kirjain kehoillaan niin että koko ryhmä on mukana kirjainmuodostelmassa. Vastapuolen joukkueella on kirjaimen muodostamiseen kuluva aika aikaa keksiä ja luetella ääneen kyseisellä kirjaimella alkavia sanoja. Pelinjohtaja ilmoittaa huutamalla, kun esittämismuodossa olevan ryhmän kirjain on valmis ja keksimisaika loppuu. Hyväksytyjen sanojen lukumäärä vie joukkuetta omalla pelialustalla eteenpäin. Ensin Ö:hön ehtinyt joukkue on voittaja.

Yksinkertaisemmassa versiossa heittovuorossa oleva ryhmä esittää kirjaimen ja toinen ryhmä koettaa arvata sen. Vuorot vaihtuvat ja pelialustalla edetään noppaa heittämällä.

Mikä minä olen? AI, kielet, YM
koko ryhmä
lajikortit, pyykkipojat

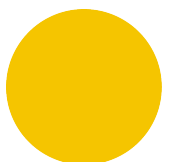
Kyselyleikissä jokaiselle osallistujalle kiinnitetään pyykkipojalla vaatteisiin lajikortti, jota hän ei saa itse nähdä. Jos päässä on pipo tai lakki, kortti on paras kiinnittää lakin reunaan otsalle, jolloin toiset näkevät kortin kohdatessa helposti. Kortin voi kiinnittää myös selkäpuolelle takin tai paidan niskaan. Nopeimmin korttien jako sujuu, kun jokainen hakee ensin kortin, jonka kiinnittää jollekulle toiselle.

Tehtävänä on kulkea kyselemässä kysymyksiä, jotka selvittävät mikä oma laji on. Kysymyksiin tulee voida vastata kyllä, ei tai en tiedä.

Selvitettäväiksi lajeiksi voi valita joko kasveja tai eläimiä tai molempia. Lopuksi käydään yhdessä läpi, millaiset kysymykset auttoivat parhaiten ratkaisun jäljille.

Sekoitetaan kortit uudelleen ja toistetaan leikki.

Salaiset kuvat AI, kielet, YM, MA
pareittain
valkoiset liinat, (istuinalustat)

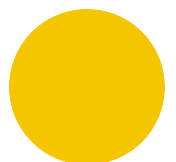

Sanallistamistehtävä pihalta löytyvillä materiaaleilla

Aluksi parit hakevat pihalta opettajan ohjeistaman määrän luonnonmateriaalia siten, että parilla on yhtä monta samanlaista esinettä. Esimerkiksi molemmilla on kolme koivunlehteä, neljä tikkua, kolme kiveä ja viisi pihlajanmarjaa. Pari asettuu istumaan selät vastakkain siten että molemmilla on edessään valkoinen liina. Toinen tekee omalle liinalleen kuvan tai kuvion luonnonmateriaaleista ja selostaa tekemisen parilleen. Pari koettaa sanallisia ohjeita noudattaen saada samanlaisen kuvion syntymään liinalleen. Vaihdetaan vuoroja.

Tehtävän voi tehdä yksinkertaisena vähillä materiaaleilla. Sopii hyvin myös vieraiden kielten käyttämisen harjoitukseksi. Luonnonmateriaalien nimiä voi tällöin käydä aluksi läpi tai kehottaa oppilaita kuvailemaan materiaaleja niillä sanoilla, joita he osaavat. Kun molemmilla on samat esineet, myös kuunteleva osapuoli voi auttaa kaveria tarkentavilla kysymyksillä.

Lähde: Att lärä in svenska ute

Vastaus vierii lakanalla AI,
kielet, MA, lukuaineet, LI
kaksi tai kolme ryhmää
ryhmätoimintalakanat ja pallot

Reikälakanoiden ja pallojen avulla voi harjoitella tai kerrata mitä tahansa kaksijakoista asiaa tai väitteiden todenperäisyyttä toiminnallisesti ja hauskasti yhdessä.

Kaikilla ryhmässä on tukeva ote lakanan reunasta. Ryhmä vastaa annettuun tehtävään vierittämällä tai pompottelemalla pallon pyöreään aukkoon, jos vastaus on KYLLÄ tai neliön muotoiseen, jos vastaus on EI.

Kielen opetuksessa voidaan esimerkiksi kuunnella, onko opettajan lausumassa sanassa kaksoiskonsonantti, äng-äänne, onko kyseessä yhdyssana, isolla vai pienellä kirjaimella kirjoitettava sana jne.

Lukuaineissa lakanan avulla voidaan selvittää osaamista, kerrata jotain teemaa tai kuulustella läksyjä. Väittämät tai kysymykset voivat olla myös oppilaiden etukäteen valmistamia.

Pallonkuljetustehtävää voi vaikeuttaa esimerkiksi siten, että oppilaat eivät saa lainkaan puhua, pitävät vain vasemmalla kädellä kiinni lakanasta, seisovat yhdellä jalalla tai selkä lakanaan päin.

Lähde: Ulos oppimaan!

